

VWO-PILOT MAATSCHAPPIJWETENSCHAPPEN DOMEIN C

BINDING, TOEGEPAST OP DE CONTEXT NATIEVORMING EN ROL VAN DE STAAT¹

OPDRACHT 1 KONINGS DAG

Vraag 1: Vind je dat Koningsdag bij de Nederlandse cultuur hoort? Gebruik in je antwoord elementen uit de definitie van het kernconcept **cultuur**.

Ja, het behoort bij de Nederlandse cultuur omdat deze nationale feestdag een specifieke uitdrukkingsvorm is die mensen zich in de Nederlandse samenleving hebben verworven.

Vraag 2: Leg uit dat Koningsdag gezien kan worden als een sociale **institutie**. Gebruik ook het kernconcept **institutionalisering** in je antwoord.

*Een sociale institutie staat voor 'een complex van min of meer geformaliseerde regels die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren'. Het gaat hier om het vieren van de verjaardag van onze koning. Daarbij gelden specifieke regels, zo is het een vrije dag voor (bijna) alle mensen, mag je spullen verkopen op straat en is het nooit op een zondag. Je kunt hier spreken van **institutionalisering** (dat is het proces waarbij een complex van waarden en min of meer geformaliseerde regels vastgelegd wordt in standaardgedrag patronen, die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren), omdat door de tijd heen deze regels rond Koninginnedag en Koningsdag geleid hebben tot vaste patronen.*

Vraag 3: Welke hoofdconcepten zijn te herkennen in het beeld dat Fealey in het filmpje uitdraagt over Koninginnedag?

Binding: het oranje kleding dragen en het gezamenlijk rotzooi verkopen op straat maakt duidelijk dat de inwoners van Nederland een onderlinge relatie hebben.

Vorming: je kinderen opvoeden en socialiseren door ze te stimuleren tot de verkoop van spullen op Koninginnedag. Dat draagt bij aan het verwerven van een nationale identiteit.

Vraag 4: Leg uit waarom je het kernconcept **identiteit** kunt toepassen op een dag als Koningsdag. Gebruik in je uitleg elementen uit de definitie van het kernconcept identiteit.

Op Koningsdag 'dragen Nederlanders een beeld uit van zichzelf dat zij als kenmerkend beschouwen voor de Nederlanders'. Een beeld van gezellige, uit hun dak gaande, feestende, oranje gekledemensen.

Foto: Wikimedia Commons

OPDRACHT 2 NATIONALISME VERDIENT ERKENNING

Vraag 1: Welk kernconcept herken je in de eerste alinea? Licht je keuze toe.

Cultuur: het gaat om het draaien van Nederlandstalige muziek. De Nederlandse taal is een uitdrukkingvorm die mensen als lid van de samenleving hebben verworven.

Vraag 2: Wat wordt bedoeld met 'institutionaliseren van eigenheid'?

Institutionalisering is een proces waarbij een complex van waarden en min of meer geformaliseerde regels vastgelegd worden in standaard gedragspatronen, die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren. Hier wil het zeggen dat ook de eigenheid van een groep (cultuur) in standaard gedragsregels wordt vastgelegd. En dat er vanuit wordt gegaan dat de mensen in die groep het recht hebben om (op basis van die cultuur) een staat te vormen.

Vraag 3: Volgens professor Walt is nationalisme een ideologie. Leg met behulp van de definitie van het kernconcept **ideologie** uit hoe Walt tot deze stelling komt.

Nationalisme is een 'samenhangend geheel van beginselen en denkbeelden uitmondend in ideeën over de meest wenselijke maatschappelijke en politieke verhoudingen'. Volgens het nationalisme hebben mensen met eenzelfde culturele achtergrond namelijk recht op een eigen staat. In die zin kun je het dus een ideologie noemen.

Voor de docent:

<http://www.kennislink.nl/publicaties/gamacanon-26-nationalisme>: in dit artikel wordt aangegeven dat nationalisme als politieke ideologie kan worden gezien wanneer de soevereiniteit van de staat is geworteld in de collectieve identiteit van het volk. Dit is ook precies wat Walt zegt. Omdat hij aangeeft dat men denkbeelden heeft over politieke verhoudingen (mensen met gelijke culturele achtergrond willen recht hebben op het vormen van een staat), kun je het nationalisme ook als ideologie beschouwen.

Vraag 4: Leg uit hoe nationalisme volgens Walt kan leiden tot internationale conflicten. Welk kernconcept uit het domein Verhouding- behalve het al genoemde kernconcept conflict- speelt hierbij een grote rol?

'In de competitieve wereld van de internationale politiek worden naties geprikkeld om een eigen staat te vormen. Vervolgens doen die staten hun best om de nationale identiteit te bevorderen', verklaart Walt. Conflicten komen voort uit het mislukken daarvan of het streven ernaar.

Macht is het vermogen om doelstellingen te bereiken en handelingsmogelijkheden van anderen te beperken of te vergroten. Sommige naties hebben te weinig macht om hun doel (een eigen staat) te bereiken, andere staten proberen de mogelijkheden van naties om dat doel te bereiken te verkleinen (bijvoorbeeld: Turkije en de Koerden).
